

Az én Európám

Az Európai Unióról

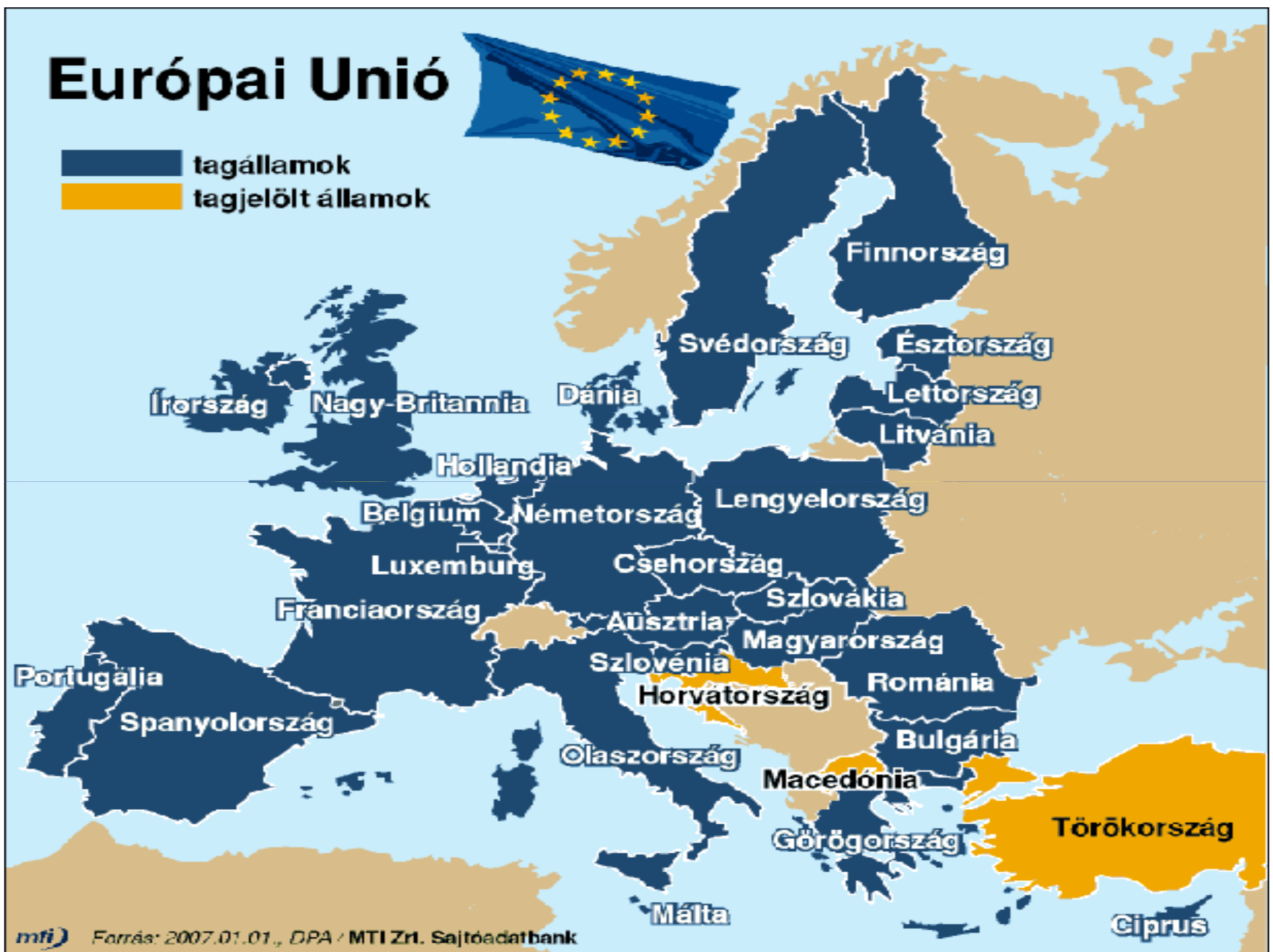
Tagállamok

- Az Európai Unió (korábban EGK) tagországai, zárójelben a csatlakozás éve található.
- Ausztria (1995)
- Belgium (1957)
- Bulgária (2007)
- Ciprus (2004)
- Csehország (2004)
- Dánia (1973)
- Egyesült Királyság (1973)
- Észtország (2004)
- Finnország (1995)
- Franciaország (1957)
- Görögország (1981)
- Hollandia (1957)
- Írország (1973)
- Lengyelország (2004)
- Lettország (2004)
- Litvánia (2004)
- Luxemburg (1957)
- Magyarország (2004)
- Málta (2004)
- Németország (1957, 1990-ig csak az NSZK, az NDK nélkül)
- Olaszország (1957)
- Portugália (1986)
- Románia (2007)
- Spanyolország (1986)
- Svédország (1995)
- Szlovákia (2004)
- Szlovénia (2004)

Európai Unió

- tagállamok
- tagjelölt államok

Az EU fizetőeszköze

- Az euró[7] (devizakód: EUR, szimbólum: €) az Európai Unió hivatalos fizetőeszköze[8], amelyet a 27 tagállam közül 17 (Ausztria, Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia) és az Európai Unió intézményei használnak. A közös pénznemet bevezető 17 ország alkotja az eurózónát.
- Az eurót az eurózónában jelenleg körülbelül 332 millió ember használja.[9] Az eurózónán kívül hat európai ország[10] fizetőeszköze: Andorra, Monaco, San Marino és a Vatikán szerződés alapján,[11] Koszovó és Montenegró nem hivatalosan vezette be. Világszerte 175 millióan használnak az euróhoz kötött pénznemeket, ebből 150 millióan Afrikában.

Az EU földrajza

- Az EU területe – néhány, alább részletezett kivételtől eltekintve – 27 tagállamának területéből tevődik össze. Földrajzi kiterjedése nem egyezik meg Európáéval, mivel a kontinens egyes részei – például Svájc, Norvégia, Oroszország európai része, Izland – az unió kívül található. A tagállamok egyes területei nem képezik az unió részét annak ellenére, hogy földrajzilag Európában található (például két brit tengeri függőség, a Man sziget és a Csatorna-szigetek, valamint a Dániához tartozó Feröer). Az EU-tag Ciprus közelebb esik Törökországhoz, mint az európai kontinenshez, és gyakran Ázsia részének tekintik.[12][13]
- Néhány uniós tagállamhoz tartozó, de Európán kívüli terület szintén nem része az EU-nak (mint Grönland, Aruba, a Holland Antillák, illetve az összes Európán kívüli Brit tengerentúli terület). Egyes tengerentúli területek azonban tagjai az uniónak annak ellenére, hogy nem Európában található (ilyenek az Azori-szigetek, a Kanári-szigetek, Madeira, Lampedusa, Francia Guyana, Guadeloupe, Martinique, Réunion, valamint Ceuta és Melilla). Ezenkívül – jóllehet jogilag az EU része – az uniós jog fel van függesztve Eszaki-Cipruson,[14] amely gyakorlatilag a csak Törökország által elismert Északi-Ciprusi Török Köztársaság ellenőrzése alatt áll.
-
-
- Az Alpokban található Mont Blanc az EU legmagasabb pontja
- Az EU területe 4 422 773 km², amelyet mindössze hat ország területe múl felül. Legmagasabb pontja a 4807 m magas Mont Blanc az Alpokban. Az unió tájképét, éghajlatát és gazdaságát erősen meghatározza 65 993 km hosszú partvonala, amelyet hosszúságában csak Kanadáé halad meg. A tagállamoknak összesen 21 nem tagállammal van szárazföldi határa, összesen 12 441 km hosszúságban (csak európai adat), ami az ötödik leghosszabbnak számít a világon.[11]
- A **Francia Nemzeti Földrajzi Intézet** (IGN) szerint az EU földrajzi középpontja Németországban, a Hessen tartományban fekvő **Main-Kinzig járás Meerholz** nevű településén, az **é. sz. 50° 10' 21"**, **k. h. 9° 9' 0"**, 9.15 pontban van, amely a 259 méter magas **Niedermittlauer Heiligenkopf** nevű kisebb hegy lábánál található.

Az Európai Unió történelme

- A II. világháborút követően az európai egység gondolata népszerű volt, mivel sokan a nacionalizmus visszatérésének gátjaként tekintettek rá. Nyugat-Európában az európai népek egyesítésében annak eszközét is látták, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió növekvő befolyásával szemben Európa visszanyerheti nemzetközi szerepét. Ebben az irányba az egyik konkrét lépés az Európai Szén- és Acélközösség létrehozása volt, amelyre visszafogott céljai (tagállamai addig állami irányítású szén- és **acéliparának** közös irányítás alá rendelése) mellett Európa egyesítésének első lépéseként tekintettek.[16] A Közösség kezdeményezői és támogatói között volt Jean Monnet, Robert Schuman, **Paul Henri Spaak** és **Alcide de Gasperi**. Az 1951. április 19-i Párizsi szerződést aláíró alapító tagjai Belgium, Franciaország, Hollandia, Luxemburg, Nyugat-Németország és Olaszország.[17]
- 1957-ben ez a hat ország aláírta a Római szerződést, amely kibővítette az Európai Szén- és Acélközösség keretében zajló együttműködést, és megalapította az Európai Gazdasági Közösséget (EGK), valamint az Európai Atomenergia Közösséget (Euratom) az atomenergia fejlesztésében való együttműködésre.[17] 1965-ben elfogadták az **Egyesülési szerződést** amely 1967 júliusában összevonta az ESZAK, az EGK és az Euratom addig párhuzamosan működő intézményeit, amelyeket együtt az Európai Közösségek névvel illettek. Viszont a szerződéssel csak az intézményeket vonták össze, önálló jogalanyiségüket a szervezetek megőrizték.[18]
- 1973-ban a Közösségeket kibővítették Dánia, Írország és az Egyesült Királyság csatlakozásával.[19] Norvégia is tárgyalásokat folytatott az egyidejű csatlakozásról, de a lakosság népszavazáson elutasította a tagságot. 1979-ben megtartották az **első közvetlen, demokratikus választásokat** az Európai Parlamentbe.[20]

-
- Görögország 1981-ben, Spanyolország és Portugália pedig 1986-ban csatlakozott.[21] 1985-ben aláírták a Schengeni egyezményt, amely lehetővé tette az útlevélvizsgálat nélküli határátlépést a legtöbb tagállam és néhány nem-tagállam között.[22] 1986-ban kezdték használni az Európai zászlót az Európai Közösségek jelképeként,[23] és ebben az évben írták alá az **Egységes Európai Okmányt**.
  -
  -
  - A vasfüggöny lebontása lehetővé tette az unió keleti irányú bővítését (a képen a berlini fal leomlása látható)
  - 1990-ben, a vasfüggöny lebontása után a korábbi Kelet-Németország a Közösségek tagja lett az újjáegyesített Németország részeként.[24] Mivel a kelet-közép-európai bővítés is napirendre került, megállapították a tagjelöltek által teljesítendő kopenhágai kritériumokat.
  - Az Európai Unió hivatalosan a Maastrichti szerződés 1993. november 1-jei hatálybalépésével jött létre.[2] 1995-ben Ausztria, Svédország és Finnország csatlakozott az újonnan létrehozott unióhoz. 2002-ben 12 tagállamban a nemzeti fizetőeszközt felváltotta az euró; azóta az eurózóna 17 országra bővült, legutóbb Észtország 2011. január 1-jei csatlakozásával. 2004-ben került sor az EU történetének eddigi legnagyobb bővítésére, amikor Málta, Ciprus, Szlovénia, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Csehország, Szlovákia és Magyarország csatlakozott az unióhoz.[25]
  - 2007. január 1-jén Románia és Bulgária lettek az unió legújabb tagjai, Szlovénia pedig bevezette az eurót.[25] Ugyanazon év decemberében az európai vezetők aláírták a Lisszaboni szerződést, amely a francia és holland választók szavazatain elbírta az **Európai Alkotmányt** volt hivatott felváltani. A szerződés sorsa is bizonytalanná vált a 2008. júniusi ír népszavazási kudarc után, de a 2009. október 2-i megismételt szavazáson a választók kétharmada támogatta a szerződést, és miután utolsóként Csehország is ratifikálta a szerződést, elhárultak az akadályok az életbe lépése elől.[26] Július 23-án Izland benyújtotta hivatalos tagfelvételi kérelmét.[27]

Intézményei

- Az Európai Bizottság az EU **végrehajtó szerve**, amely a jogalkotás kezdeményezéséért és az unió napi működtetéséért felelős. Tevékenysége során kizárólag az egységes Európai Unió képviseletében jár el, szemben az Európai Tanáccsal, amely a tagállamok nemzeti érdekeket képviselő vezetőiből áll. A Bizottságot az **európai integráció** motorjának is tekintik. Jelenleg 27 (minden tagállamból egy) **biztosból** áll, akik különböző szakterületeket felügyelnek. A Bizottság elnökét és az összes többi biztost a Tanács nevezi ki. Az elnök, illetve a Bizottság egészének kinevezését a Parlamentnek is jóvá kell hagynia.[36]
- Az Európai Parlament a törvényhozó hatalom egyik fele. 785 képviselőjét közvetlenül választják öt éves időtartamra. Jóllehet országonként választják őket, a Parlamentben nemzetközi képviselőcsoportokban foglalnak helyet. Az egyes tagállamok meghatározott számú mandátummal rendelkeznek. Egyes szakterületeken a Parlament és a Miniszterek Tanácsa közösen, együttdöntési eljárással alkot jogszabályokat. Ezt az eljárást a Lisszaboni szerződés számos újabb területre kiterjesztette, ezzel erősítve a Parlament szerepét a döntéshozatalban. A Parlament ezen kívül elutasíthatja a Bizottság névsorát és az unió költségvetését. Az Európai Parlament elnöke vezeti a Parlament üléseit, és képviseli kifelé az intézményt. Az elnököt és az alelnökeket két és fél évre választják a képviselők.[37]
- Az Európai Unió Tanácsa (vagy Miniszterek Tanácsa) a törvényhozás másik felét jelenti. Minden tagállamból egy miniszter a tagja, de az aktuális szakterülettől függően ez különböző összetételt jelent. Ennek ellenére egyetlen testületnek számít.[38] Jogalkotási feladatai mellett végrehajtó szerepet is ellát a **közös kül- és biztonságpolitika** vonatkozásában.
- Az Európai Unió bírói ágát az Európai Közösségek Bírósága és a Törvényszék alkotja. Ezek együtt értelmezik és alkalmazzák a szerződéseket és az unió joganyagokat.[39] A Törvényszék elsősorban a magán- és jogi személyek által indított peres ügyekkel foglalkozik, míg a Bíróság elsősorban a tagállamok és az intézmények közötti jogi vitákkal, illetve a Törvényszék által elé utalt ügyekkel foglalkozik.[40][41][42] A Törvényszék döntéseit meg lehet fellebezni és jogorvoslatért a Bírósághoz lehet fordulni[43]
- Az Európai Számvevőszék az egyik legkisebb és legújabb intézmény, csak 1977-ben kezdte meg működését. A Számvevőszék az EU „külső auditora”. Feladata az EU-s pénzek felhasználásának ellenőrzése. Fontos szerepet játszik az EU költségvetési folyamatában, jelentése alapján dönt a Parlament és a Tanács a Bizottság és más intézmények költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentés elfogadásáról és az új költségvetés jóváhagyásáról. A Számvevőszék Luxemburgban található.

Gazdaság

- 2006-ban az EU rendelkezett a Föld legnagyobb gazdaságával: **GDP**-je 13,3 milliárd USA-dollár volt – az Amerikai Egyesült Államoké 13. Az Európai Unió továbbra is jelentős kereskedelmi többlettel rendelkezik. Az Európai Unióra azonban 2004 folyamán többnyire stagnáló gazdasági növekedés és alacsony foglalkoztatottság nyomta rá a bélyegét (az Unió átlagát tekintve), és az nem sikerült a 2001-2010. közötti gazdasági stratégiát sem végrehajtani.
- Az EU gazdasága előreláthatólag tovább fog növekedni a következő évtizedben, amint több ország csatlakozik az Unióhoz – különösen, mivel az új tagállamok rendszerint szegényebbek az EU-átlagnál, s így a várt gyors GDP-növekedés segíthet elérni az egyesült Európa dinamikáját. A teljes Unió egy főre eső GDP-je azonban rövidtávon esni fog. Hosszú távon az EU gazdaságát jelentős demográfiai problémák fenyegetik, mivel a **születési ráta** alacsonyabb, mint ami a lélekszám fenntartásához szükséges.
- Az Európai Unió közös gazdasági stratégiája 2010-2020. között az Európa 2020 stratégia, ami a 2001-2010. közötti Lisszaboni Stratégiát váltotta fel. Az EU hivatalos stratégiai célja a következő tíz évben kizárólag a gazdasági növekedés helyreállítása és megalapozása az öregedő társadalom és az élesedő nemzetközi verseny ellenére [50].
- **Életszínvonal** [szerkesztés]
- Az alábbi két táblázat a teljes EU-ra a 27 tagállam mindegyikére nézve mutatja (rendre) a GDP-t, a PPP-t, az egy főre eső GDP-t és a nominális GDP egy főre eső értékét. Ezek alapján durván meg lehet becsülni a tagországok relatív életszínvonalát. (Az első táblázat adatai a 2005-ös évre, a másodiké pedig a 2008-as évre vonatkoznak. A 2005-ös értékek a korábbiak kivetítései.)

Vége

- Ágfalvi Ádám 8.a Kossuth Lajos Általános Iskola
2012.03.28.